

Anonimizirana različica

Prevod

C-62/22 – 1

Zadeva C-62/22

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

1. februar 2022

Predložitveno sodišče:

Amtsgericht Frankfurt am Main (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

21. januar 2022

Tožeča stranka:

IA

Tožena stranka:

DER Touristik Deutschland GmbH

[...] (ni prevedeno) **Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija)**

Številka zadeve: 30 C 208/21 (47)
2022

Frankfurt na Majni, 21. januar

Sklep

v sporu

IA, [...] (ni prevedeno) Frankfurt na Majni

tožeča stranka

[...] (ni prevedeno) proti

DER Touristik Deutschland GmbH [...] (ni prevedeno) Frankfurt na Majni

tožena stranka

[...] (ni prevedeno)

je Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) [...] (ni prevedeno) 21. januarja 2022 sklenilo:

Postopek se prekine.

Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267, prvi odstavek, točka (b), in tretji odstavek, PDEU v predhodno odločanje predloži to vprašanje:

Ali je treba člen 18(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah razlagati tako, da ta člen poleg določbe o mednarodni pristojnosti vsebuje tudi določbo o krajevni pristojnosti nacionalnih sodišč v zadevah pogodb o organiziranju potovanja, ki jo mora upoštevati sodišče, ki odloča o zadevi, če imata tako potrošnik kot potnik kakor tudi druga pogodbeni stranka, to je organizator potovanja, stalno prebivališče oziroma sedež v isti državi članici, končni namembni kraj potovanja pa ni v tej državi članici, temveč v tujini, kar pomeni, da lahko potrošnik, v okviru dopolnitve nacionalnih pravil, zaradi izpolnitve pogodbenih zahtevkov tožbo proti organizatorju potovanja vložijo pri sodišču, na območju katerega ima stalno prebivališče?

Obrazložitev

I. Povzetek predmeta spora in upoštevni dejstev, člen 94(a) Poslovnika Sodišča Evropske unije

1. Tožeča stranka s tožbo uveljavlja zahtevek za plačilo 3.808,10 EUR z obrestmi v višini temeljne obrestne mere, ki se ji prišteje pet odstotnih točk, od 11. julija 2020 in zahtevek za oprostitev stroškov v višini 413,64 EUR, ki so ji nastali zaradi uveljavljanja pravic pred začetkom sodnega postopka. Stalno prebivališče ima v Frankfurtu na Majni, Nemčija.

Zahtevek za plačilo 3.808,10 EUR utemeljuje s pogodbo o organiziranju potovanja, ki jo je s toženo stranko sklenil njen zunajzakonski partner. Na potrdilu o rezervaciji je naveden naslov v Frankfurtu na Majni. Bistvena vsebina pogodbe je bila let iz Frankfurta na Majni v Nemčiji v Varadero na Kubi 24. decembra 2019, prevoz z letališča Varadero do hotela, namestitev v grand suiti v hotelu [...] (ni prevedeno) s [...] (ni prevedeno) hrano in pijačo do 10. januarja 2020 ter prevoz do letališča in povratni let iz Varadera v Frankfurt na Majni 10. januarja 2020.

Tožeča stranka trdi, da namestitev ni bila takšna, kot je bilo dogovorjeno v pogodbi. Najprej naj bi se ju s partnerjem namestilo v standardni sobi, namesto v

grand suiti. Ta soba naj bi bila poleg tega umazana in nehigienska, iz pipe pa naj bi pritekla le vrelna voda. Tudi po selitvi v drugo sobo naj te pomanjkljivosti ne bi bile odpravljene, tako da naj tožeča stranka in njen zunajzakonski partner ne bi mogla prenočiti v tej sobi.

V grand suite naj bi se lahko preselila šele 25. decembra 2020. Tam pa naj bi bila v okvari klimatska naprava. Iz tuša in vseh pip naj bi v glavnem pritekala le mrzla voda. Jacuzzi naj bi bil v okvari, saj naj šobe ne bi delovale. Na vsej sanitarni opremi naj bi bilo opazno veliko plesni. Tudi grand suite naj bi bila zelo umazana in naj bi bili v njej poleg tega številni insekti, verjetno ščurki.

V silvestrski noči naj bi bilo treba na vseh barih in pri vseh obrokih zelo dolgo čakati, umazane posode in ostankov hrane pa naj se ne bi pospravljalo.

Tožena stranka je pravna oseba s sedežem v Kölnu, Nemčija.

2. Tožeča stranka je tožbo vložila pri Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija). Meni, da člen 18(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (Uredba Bruselj Ia) ne vsebuje le določbe o mednarodni pristojnosti, ampak tudi določbo o krajevni pristojnosti znotraj države članice. Ker je bil končni namembni kraj potovanja v tujini, naj bi bil podan zadosten čezmejni element. Zato naj bi lahko tožeča stranka tožbo vložila pri sodišču, na območju katerega ima stalno prebivališče, to je predložitveno sodišče.

Tožena stranka meni, da Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) ni krajevno pristojno. Za tožbo naj bi bilo pristojno Amtsgericht Köln (okrajno sodišče v Kölnu, Nemčija). Tožena stranka je pristojnosti ugovarjala z vlogo z dne 5. marca 2021.

Tožeča stranka ni predlagala, naj se zadeva odstopi Amtsgericht Köln (okrajno sodišče v Kölnu) ali drugemu sodišču.

II. Vsebina nacionalnih določb, ki naj bi se uporabile v obravnavani zadevi, in upoštevna sodna praksa, člen 94(b) Poslovnika Sodišča Evropske unije

1. Izvleček iz Zivilprozessordnung (zakon o civilnem postopku, v nadaljevanju: ZPO) v različici, ki je bila objavljena 5. decembra 2005 (BGBl. I, str. 3202; 2006 I, str. 431; 2007 I, str. 1781) in nazadnje spremenjena s členom 3 zakona z dne 5. oktobra 2021 (BGBl. I, str. 4607):

(a) Člen 12 Splošna pristojnost; pojem

Sodišče, ki je za osebo splošno pristojno, je pristojno za vse tožbe, ki se vložijo proti njej, razen če je za tožbo določena izključna pristojnost.

(b) Člen 17 Splošna pristojnost za pravne osebe

1. Splošna pristojnost za občine, korporacije ter družbe, zadrage ali druga društva in ustanove, zavode in premoženje, zoper katere je kot takšne mogoče vložiti tožbo, se določa glede na njihov sedež. Sedež je, če ni določeno drugače, kraj uprave.

[...]

(c) Člen 21 Posebna pristojnost za podružnico

1. Če ima nekdo zaradi poslovanja tovarne, trgovine ali druge obrti podružnico, od koder se neposredno vodijo posli, se lahko proti tej osebi vse tožbe, ki se nanašajo na poslovanje podružnice, vložijo pri sodišču kraja, v katerem je podružnica.

[...]

(d) Člen 29 Posebna pristojnost glede na kraj izpolnitve

1. Za spore iz pogodbenega razmerja in glede njegovega obstoja je pristojno sodišče kraja, v katerem je sporno obveznost treba izpolniti.

[...]

(e) Člen 39 Pristojnost zaradi spustitve v postopek brez ugovarjanja pristojnosti

Sodišče prve stopnje je poleg tega pristojno, če se tožena stranka, ne da bi ugovarjala pristojnosti, spusti v postopek v glavni stvari. To ne velja, če ni bila poučena na podlagi člena 504.

(f) Člen 148 Prekinitev postopka zaradi rešitve drugega vprašanja

1. Sodišče lahko, kadar je rešitev spora v celoti ali delno odvisna od obstoja ali neobstoja pravnega razmerja, ki je predmet drugega spora, ki poteka, ali ki ga mora ugotoviti upravni organ, odredi, da se postopek do rešitve drugega spora ali odločitve upravnega organa prekine.

[...]

(g) Člen 281 Odstop zadeve v primeru nepristojnosti

1. Če je sodišče, pri katerem je bila vložena tožba, na podlagi določb o krajevni ali stvarni pristojnosti sodišč nepristojno, se mora, če je pristojno sodišče mogoče določiti, na predlog tožeče stranke s sklepom izreči za nepristojno in zadevo odstopiti pristojnemu sodišču. Če je pristojnih več sodišč, se zadeva odstopi sodišču, ki ga izbere tožeča stranka.

2. Predlogi in izjave glede pristojnosti sodišča se lahko podajo pred sodnim tajnikom. Sklep je dokončen. Spor začne teči pred sodiščem, navedenim v sklepu, ko to prejme spis. Sklep je za to sodišče zavezujoč.

(h) Člen 513 Pritožbeni razlogi

1. [...]

2. Pritožba ne more biti utemeljena s tem, da se je prvostopenjsko sodišče neupravičeno izreklo za pristojno.

2. Izvleček iz Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ustava Zvezne republike Nemčije, v nadaljevanju: GG) v prečiščeni različici, ki je bila objavljena v Bundesgesetzblatt, del III, št. 100-1, ki je bila nazadnje spremenjena s členom 1 in 2, drugi stavek, zakona z dne 29. septembra 2020 (BGBl. I, str. 2048):

Člen 101

1. Izredna sodišča so nedopustna. Nikomur se ne sme odvzeti pravice do zakonitega sodnika.

III. Razlogi za vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med določbami prava Unije in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari, člen 94(c) Poslovnika Sodišča Evropske unije

1. Obravnavano vprašanje za predhodno odločanje je prvotno predložilo Landgericht Mainz (deželno sodišče v Mainzu, Nemčija).¹ Vendar Sodišče o tem vprašanju, ker je bil predlog za sprejetje predhodne odločbe umaknjen in zadeva izbrisana, ni odločalo.²

2. Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) mora na podlagi člena 267, tretji odstavek, PDEU vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, zaradi česar je treba postopek na podlagi člena 148 ZPO do zaključka postopka za sprejetje predhodne odločbe prekiniti. Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) namreč lahko v sporu meritorno odloči le, če je krajevno pristojno. Če se izreče za krajevno pristojno, je ta izrek okrajnega sodišča o svoji krajevni pristojnosti za nadrejeno Landgericht Frankfurt am Main (deželno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija), ki bi moralo odločati o morebitni pritožbi, na podlagi člena 513(2) ZPO zavezujoč. Zato je treba okrajno sodišče glede vprašanja krajevnosti šteti za sodišče zadnje stopnje. Tako mora na podlagi člena 267, tretji odstavek, PDEU vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, kadar je edina podlaga za krajevno

¹ Sklep LG Mainz (deželno sodišče v Mainzu) z dne 10. junija 2020 – številka zadeve 3 O 105/18.

² Sklep Sodišča z dne 26. aprila 2021 – številka zadeve C-317/20.

pristojnost evropsko pravo, v zvezi z njegovo razlago pa obstajajo dvomi. Tak je obravnavani primer.

Če se Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) za krajevno pristojno izreče neupravičeno, bi to pomenilo tudi kršitev člena 101(1), drugi stavek, GG, saj v tem primeru ne bi bilo zakonito sodišče za obravnavani spor.

3. Sodišče, ki odloča o zadevi, je pri preizkusu svoje krajeve pristojnosti ugotovilo, da je lahko podlaga za krajevno pristojnost v kraju prebivališča tožeče stranke kvečjemu člen 18(1) Uredbe Bruselj Ia, ne pa nacionalno pravo.

Krajevne pristojnosti Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) ni mogoče utemeljiti z nacionalnimi določbami. Krajevna pristojnost se v skladu s členom 12 ZPO načeloma določi na podlagi splošne pristojnosti. Pri pravnih osebah, kot je tožena stranka, je na podlagi člena 17 ZPO splošno pristojno sodišče kraja, v katerem ima sedež tožena stranka. To je v obravnavanem primeru Köln, ne pa Frankfurt na Majni.

Tožena stranka v Frankfurtu na Majni tudi nima podružnice v smislu člena 21(1) ZPO. V skladu s sodno prakso Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija) naslov, ki je naveden na potrdilu o rezervaciji, za sklepanje o podružnici ne zadostuje. V primeru tožene stranke je že odločilo, da ne zadostuje, če je na potrdilu o rezervaciji naveden naslov v Frankfurtu na Majni.³

V skladu s sodno prakso Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) podlaga za krajevno pristojnost Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) prav tako ne more biti člen 29(1) ZPO. V zvezi s pristojnostjo glede na kraj izpolnitve je v primeru pogodbe o organiziranju potovanja odločilo, da kraj odhoda ni kraj izpolnitve v smislu člena 29 ZPO.⁴

Spustitev v postopek brez ugovora pristojnosti na podlagi člena 39 ZPO prav tako ne more biti podlaga za krajevno pristojnost, ker tožena stranka izrecno ugovarja krajevni pristojnosti.

4. Pravilna razlaga člena 18(1) Uredbe Bruselj Ia tudi ni očitna v smislu sodbe Sodišča z dne 6. oktobra 1982 v zadevi C-283/81. Poleg tega ne izhaja iz sodbe Sodišča z dne 14. novembra 2013 v zadevi C-478/12. Po eni strani je bila v tisti zadevi upoštevna druga določba, in sicer člen 16 Uredbe (ES) št. 44/2001, in po

³ Sklep OLG Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) z dne 31. julija 2019 – številka zadeve 11 SV 27/19.

⁴ Sklep OLG Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) z dne 27. novembra 2015 – številka zadeve 11 SV 72/15.

drugi strani so imele stranke v tisti zadevi za razliko od obravnavane zadeve stalno prebivališče oziroma sedež v različnih državah članicah.

IV. Razlogi, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom glede razlage člena 18(1) Uredbe Bruselj Ia, člen 94(c) Poslovnika Sodišča Evropske unije

V nemški sodni praksi se zastopajo različna stališča glede vprašanja, ali se v primerih, kot je obravnavani, v katerem imata potnik in organizator potovanja stalno prebivališče oziroma sedež v Nemčiji, končni namembni kraj potovanja pa je v tujini, uporablja člen 18(1) Uredbe Bruselj Ia. Tako je na primer Landgericht Nürnberg-Fürth (deželno sodišče v Nürnberg-Fürthu, Nemčija) odločilo, da je pogoj za uporabo člena 18(1) Uredbe Bruselj Ia, da organizator potovanja in potnik nimata stalnega prebivališča oziroma sedeža v isti državi članici; le v tem primeru naj bi bil podan potreben čezmejni element.⁵ Določba o krajevni pristojnosti znotraj države članice naj ne bi bila povezana s tem. To naj tudi sploh ne bi bilo potrebno, ker naj bi bil cilj Uredbe Bruselj Ia le zaščititi potrošnika pred tem, da se ne bi znašel v sporu, za rešitev katerega bi se uporabljala tuja pravna ureditev. Landgericht Nürnberg-Fürth (deželno sodišče v Nürnberg-Fürthu) je to sklepalo na podlagi uvodnih izjav 15 in 18 Uredbe Bruselj Ia. Poleg tega je ob sklicevanju na sodbo Sodišča Evropske unije z dne 13. julija 2000 v zadevi C-412/98 navedlo, da je treba Uredbo Bruselj Ia razlagati restriktivno in se njen člen 18(1), kadar imata obe stranki stalno prebivališče oziroma sedež v isti državi članici in čezmejni element izhaja le iz končnega namembnega kraja potovanja, tudi zaradi tega ne uporablja.

V literaturi se, nasprotno, zastopa stališče, da pogoj za čezmejni položaj ni, da imata stranki stalno prebivališče oziroma sedež v različnih državah članicah. Taka omejitev naj ne bi izhajala niti iz nemške niti iz angleške ali francoske jezikovne različice Uredbe Bruselj Ia. Namen sprejetja Uredbe Bruselj Ia naj bi bil namreč zagotoviti, da lahko potrošnik vložijo tožbo pri sodišču, na območju katerega ima stalno prebivališče.⁶ Tudi člen 6(1) Uredbe Bruselj Ia naj na primer ne bi določal, da morata imeti obe stranki stalno prebivališče oziroma sedež v različnih državah članicah, ampak naj bi v skladu z njim zadostovalo stalno prebivališče oziroma sedež v državi članici; pri tem naj ne bi bilo izključeno, da bi šlo lahko tudi za isto državo članico.⁷ Tudi to stališče temelji na sodni praksi Sodišča, in sicer sodbi z dne 1. marca 2005 v zadevi C-281/02, ki se nanaša na določbo predhodnico, člen 2(1) Bruseljske konvencije. To sodbo naj bi bilo treba uporabiti za Uredbo Bruselj Ia. Zakonodajalec, ki je sprejel Uredbo Bruselj Ia, naj bi, kot je razvidno iz določbe člena 24(1), drugi stavek, te uredbe, hotel urediti tudi notranje položaje. Ta določba naj se ne bi uporabljala, saj naj bi zakonodajalec hotel urediti le

⁵ Sklep LG Nürnberg-Fürth (deželno sodišče v Nürnberg-Fürthu) z dne 30. aprila 2015 – številka zadeve 3 O 2749/15.

⁶ [...] (ni prevedeno) (sklic na nacionalno literaturo).

⁷ [...] (ni prevedeno) (sklic na nacionalno literaturo).

primere, v katerih imata stranki stalno prebivališče oziroma sedež v različnih državah članicah.

[...] (ni prevedeno) (pouk o pravnem sredstvu)

[...] (ni prevedeno) (podpis)

DELOVNI DOKUMENT